

การประเมินความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนการตรวจสอบภายใน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

หน่วยงานตรวจสอบภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ข้อกำหนด

๑. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ (ฉบับ ๓) พ.ศ.๒๕๖๔

ในส่วนของมาตรฐานการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ รหัส ๒๐๑๐ กำหนดไว้ว่า “หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องวางแผนการตรวจสอบผลการประเมินความเสี่ยง เพื่อจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของกิจกรรมที่จะทำการตรวจสอบให้สอดคล้องกับเป้าหมายหน่วยงานของรัฐ”

๒. มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบภายใน ข้อ ๒.๓ กำหนดไว้ว่า “วางแผนการกำหนดแนวทางการออกแบบตรวจสอบประจำปี ด้านการเงิน บัญชี พัสดุ งบประมาณ เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินการถูกต้องตามระเบียบ ป้องกันการทุจริต”

๓. หนังสือกรมบัญชีกลาง

หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๘.๒/ว๗๓ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๕ เรื่อง การจัดทำแบบประเมินด้านการตรวจสอบภายใน และแบบสำรวจด้านการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ ๑๒ หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในมีการวางแผนการตรวจสอบ โดยใช้ความเสี่ยงเป็นพื้นฐานในการจัดลำดับความสำคัญของงานตรวจสอบภายใน และสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร

กรอบการทำงานของผู้ตรวจสอบภายใน

๑. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ๒) พ.ศ.๒๕๖๒ (ฉบับ ๓) พ.ศ.๒๕๖๔

ในส่วนของหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๑๖ (๒) กำหนดไว้ว่า “หน่วยงานตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐ ตามข้อ (๒) – (๓) ให้รับผิดชอบตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐนั้น” (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ หน่วยงานของรัฐตามข้อ (๒))

ข้อ ๑๘ ขอบเขตงานของการตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมถึงการตรวจสอบ วิเคราะห์ รวมทั้งการประเมินความเสี่ยงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งรวมถึง (๑) ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจสอบเสนอแนะการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง

(๒) สอบทานระบบการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของหน่วยงานของรัฐ (๓) สอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลการดำเนินงานและการเงินการคลัง (๔) ตรวจสอบระบบการดูแลรักษาและความปลอดภัยของทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจให้มีความเหมาะสมกับประเภทของทรัพย์สินนั้น (๕) วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัด และคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร

๒. มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบภายใน กำหนดลักษณะงานในด้านการปฏิบัติการ ไว้ดังนี้ (เฉพาะที่เกี่ยวกับกรอบการตรวจสอบภายในประจำปี)

ข้อ ๑.๑ ศึกษา วิเคราะห์ และตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล ตัวเลข หลักฐานการทำสัญญา และเอกสารต่างๆทางการเงิน การบัญชี พัสดุทรัพย์สินเพื่อให้การตรวจสอบดำเนินไปอย่างถูกต้องและได้ผลตรงกับหลักฐานที่เกิดขึ้นจริง

ข้อ ๑.๒ ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การเงิน พัสดุทรัพย์สิน และการบริหารด้านอื่นๆของส่วนราชการ รวมทั้งการสอบหาข้อเท็จจริงในการฉ้อฉลที่มีการทุจริต เพื่อดูแลให้การใช้งบประมาณและทรัพยากรเป็นไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพสูงและตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ข้อ ๑.๘ ควบคุมการตรวจสอบการใช้และเก็บรักษายานพาหนะในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการประหยัดและถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

ข้อ ๑.๙ ควบคุมดูแลการตรวจสอบรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายและการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่าย รวมทั้งเงินยืมและการจ่ายเงินทดรองราชการ และเงินนอกงบประมาณทุกประเภทเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่กำหนดไว้

๓. หนังสือกรมบัญชีกลาง (ว๗๓ ลว. ๒๗ มกราคม ๒๕๖๕)

แบบประเมินด้านการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ ๒๐ และ ๒๑ กำหนดไว้ว่า

ข้อ ๒๐ หน่วยงานตรวจสอบภายในมีการตรวจสอบระบบการร้องเรียนหน่วยงาน (Whistleblowing System)

ข้อ ๒๑ หน่วยงานตรวจสอบภายในมีการให้ความเห็นต่อความเพียงพอด้านความปลอดภัยของระบบสารสนเทศขององค์กร

สรุปกิจกรรมที่จะนำมาประเมินความเสี่ยง

จากกรอบการทำงานของผู้ตรวจสอบภายในข้างต้นจึงสรุปหัวข้อที่จะนำมาประเมินความเสี่ยงได้ดังนี้

กองคลัง

๑. งานการเงินและการเบิกจ่าย

๑.๑ การจัดทำเอกสารประกอบการจัดทำ

๒. งานจัดเก็บรายได้

๒.๑ การจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน

๒.๒ การจัดทำข้อบัญญัติจัดเก็บรายได้

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

๑. การจัดซื้อจัดจ้างของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๒. การเบิกจ่ายเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สำนักปลัด

๑. กิจกรรมตรวจสอบติดตามผลการดำเนินการเงินอุดหนุน ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

๒. การรับลงทะเบียนและเบิกจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์

๓. กิจกรรมการใช้รถยนต์ส่วนกลางของหน่วยงาน

กองช่าง

๑. กิจกรรมการขออนุญาตก่อสร้าง ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

๒. กิจกรรมกำหนดคุณลักษณะและราคากลางก่อสร้าง ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

กำหนดปัจจัยเสี่ยง

๑. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation) หมายถึง ความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานแล้วไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ ไม่คุ้มค่า

๒. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Finance) หมายถึง ความเสี่ยงของข้อมูลที่เป็นตัวเงินหรือตัวเลข ทั้งจากงบการเงินและจากการปฏิบัติงานในกระบวนการที่จะตรวจสอบนั้นไม่ถูกต้อง ไม่เพียงพอ ไม่ครบถ้วน ไม่น่าเชื่อถือและไม่ทันเวลา

๓. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ (Compliance)

ค่าความเสี่ยง

๐ = ไม่มีความเสี่ยง ๑ = ความเสี่ยงต่ำ ๒ = ความเสี่ยงปานกลาง ๓ = ความเสี่ยงสูง
คะแนนรวม ๐-๓ = ความเสี่ยงต่ำ ๔-๖ = ความเสี่ยงปานกลาง ๗-๙ = ความเสี่ยงสูง

การประเมินความเสี่ยง

กิจกรรม	ค่าความเสี่ยง			รวม
	ด้านการดำเนินงาน	ด้านการเงิน	ด้านกฎหมาย	
๑. งานการเงินและการเบิกจ่าย				
๑.๑ การจัดทำงบประมาณ	๑	๑	๒	๔
มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก กรมส่งเสริมฯ มีหนังสือชักชวนการจัดทำงบประมาณแจ้งให้ อปท. ปฏิบัติทุกปี อีกทั้ง ยังมีการตรวจสอบโดย สนง.ท้องถิ่นอำเภอ ก่อนเสนอต่อนายอำเภอให้ความเห็นชอบ				
๑.๒ การควบคุมงบประมาณ	๑	๑	๑	๓
มีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจาก ปัจจุบัน อปท. มีการควบคุมงบประมาณด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e - LAAs)				
๒. งานจัดเก็บรายได้				
๒.๑ การรับเงินจากรายได้จัดเก็บเอง	๑	๒	๓	๖
มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสด มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายเรื่อง แต่จำนวนเงินยังไม่สูงเมื่อเทียบกับรายได้ที่ได้รับการจัดสรรจากส่วนกลาง				
๒.๒ การเก็บรักษาเงิน	๑	๑	๑	๓
มีความเสี่ยงค่อนข้างต่ำ ส่วนใหญ่จะไม่มีเงินเก็บรักษา เนื่องจาก นำฝากธนาคารในวันนั้นๆ หรือมีเงินที่ต้องเก็บรักษาไม่มาก มีตู้เซฟ				
๒.๓ การนำเงินฝากธนาคาร	๒	๒	๑	๕
มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดมีเพียงพนักงาน ๑ คนแบะคนขับรถนำเงินไปฝากธนาคาร แต่เงินที่นำฝากแต่ละวันไม่มากคือ หลักร้อย - หลักพัน นานๆจะมีหลักหมื่น				
๒.๔ การเบิกเงิน การตรวจเงินและการจ่ายเงิน	๒	๓	๓	๘
มีความเสี่ยงสูง เนื่องจาก เกี่ยวข้องกับเงินจำนวนมาก มีข้อกำหนด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องมาก				
๒.๕ การบันทึกบัญชีรับเงินจ่ายเงินในสมุดบัญชีขั้นต้น	๑	๒	๒	๕
มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก มีรายการที่ต้องบันทึกจำนวนมากมาตรฐานการบัญชีภาครัฐเป็นเรื่องใหม่ แต่ลดความเสี่ยงด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS)				

๒.๖ การจัดทำรายงานการเงิน	๑	๒	๒	๕
มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก มีรายการที่ต้องบันทึกจำนวนมาก มาตรฐานการบัญชีภาครัฐเป็นเรื่องใหม่ แต่ลดความเสี่ยงด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS)				
๓. กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม				
๓.๑ การจัดซื้อจัดจ้างของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๑	๒	๒	๕
มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก ไม่มีรูปแบบเอกสารที่ชัดเจนมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย				
๓.๒ การเบิกจ่ายเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๑	๑	๑	๓
มีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจาก มีการควบคุมการเบิกจ่ายหลักจากหน่วยงานคลัง มีการตรวจสอบตลอดเวลา				
๔. สำนักปลัด				
๓.๔ กิจกรรมตรวจสอบติดตามผลการดำเนินการเงินอุดหนุนปีงบประมาณ ๒๕๖๘	๑	๒	๒	๕
มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก หน่วยรับมีการจัดส่งรายงานเงินอุดหนุนได้ตรงเวลาและนำไปใช้จ่ายจริงตามวัตถุประสงค์ แต่เนื่องจากมีหน่วยรับจำนวนมาก จึงทำให้ต้องประสานงานให้เกิดความชัดเจน				
๓.๕ การรับลงทะเบียนและเบิกจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์	๒	๐	๒	๔
มีความเสี่ยงปานกลาง คือ เกิดปัญหาการรับเงินสดแล้วผู้มารับไม่ตรงกับรายชื่อ เสี่ยงต่อการจ่ายผิดและเงินหาย				
๓.๖ กิจกรรมการใช้รถยนต์ส่วนกลางของหน่วยงาน	๒	๐	๒	๔
มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก พนักงานดูแลรถยนต์ขาดความรอบคอบในการใช้รถยนต์ เมื่อเกิดปัญหาขึ้น เอกสารไม่ได้ขออนุญาตก่อนนำออกไปใช้				
๕. กองช่าง				
๕.๑ กิจกรรมการขออนุญาตก่อสร้าง ปีงบประมาณ ๒๕๖๘	๒	๒	๒	๖
มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก มีแบบฟอร์มที่ชัดเจน แต่บางครั้งอาจจะเกิดความล่าช้า เนื่องจากต้องสำรวจและศึกษากฎหมายที่ชัดเจนป้องกันการเกิดปัญหาในอนาคต				
๕.๒ กิจกรรมกำหนดคุณลักษณะและราคากลางก่อสร้าง ปีงบประมาณ ๒๕๖๘				
มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจาก เมื่อโครงการยังไม่ดำเนินการราคากลางบางชนิดหมดระยะเวลาราคา ทำให้ต้องกำหนดใหม่ และต้องศึกษาข้อมูลดีๆ หากกำหนดราคาที่สูงเกินไปอาจจะเกิดการร้องเรียน				